

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.21. Lachrimatus est Iesus. Mare magnum hæ lachrimæ componunt effusæ, quibus diuina notantur arcana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

teretur, imo in finem vsque mundi, in electis suis
paretur: eorum enim passionibus grauius ipse, quam
ille sentiebat: quantum spectat ad amorem: quod
Sanctis suis afficitur. De quo perdoctus D. Aug.
expendens illa verba Dauidis in persona Christi
prolata: *In quacumque die tribulor* etc. diebus
omnibus, & seculis singulis Christus tribulatur:
cum enim sui calamitatibus affligantur se habet
vt calamitatibus afficitur, sic idem exposuit quod
ait: *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?*
de quo loqueris? de passione, quam duo illi Disci-
puli sui erant pe pessimi. An illum ergo cali-
cem erat ipse bibiturus? vti que praedictio nam-
que modo sumpsit ipse magis: quasi contra se
Calicem illum passionis, seu mortis, quam
ipsi Discipuli quocirca Calix iste Christi fuit,
amorem si spectes, quod Discipulos amabat
ipse teneris.

In Ps. 101.

Matt. 20.
22.

§. 21. Lachrimatus est Iesus, Mare magnum
ha lachrima componunt effusa, quibus diuina
notantur arcana.

In 65. Singuli licet hi motus & Saluatoris actus
millena continent mystica Sacramenta: non
tamen tempus patitur omnibus inhætere
quocirca hinc vltimo tempus & ortum impendamus,
scilicet lacrymis de cuius oculis v-
berum effluat, ubi, sufficiens enim vt & nostras
excitent vberiores, expendit Spiritus S. quam ef-
ficaces fuerint lacrymæ in oculis Regis Dauid,
quando populus illas intellexit, redabant omnes
summo gaudio tripudiantes, & ob paratam victo-
riam iustitiam, & veit in aculosam iubilantem
in urbem intrare, vt solent ex prælio victores
maximè: quæ possunt, pompâ vberem recipere.
Nunquam illis luctus Regis, & ploratus ob in-
terfectum in bello filium Absalonem, ecce confe-
ctum oppressis illos tenebrosus quidam mæror vt
vmbra mortis, & vertitur in luctum cithara &
organum in vobem fletum, & in edum caritatem
non ingressi victoriam exultatione gaudentes
vnanimes, sed diuiso capite sparsum & non co-
adunati per diuersa camporum diueruacula, vt so-
lent milites ex fuga dispersi. Hoc indicant verba
illa Commentatore Cardinale nostro Caietano:
*Nuntiat in est quod Rex lugeret etc. & versa est
victoria in luctum in die illa omni populo, &
declinavit populus in die illa ingredi civitatem,
quomodo declinare solet populus vt Iesus, & fugi-
ns de prælio. Lacrymæ & luctus in potentissimo &*

2. Reg. 19.

3.

inuictissimo Rege mouent acriter. Quod si illæ
Dauidis lacrymæ in suis hoc potuere militibus,
quid non efficere debent in nostris peccatoribus
illa sup. em. Regis lacrymæ copiosæ? quàm iu-
stè in eis nos illis inhætere, nos illas expende-
re? Sancti omnes suos illas commendant oculos &
summa suspenduntur admiratione: *Lacrymatus est
Iesus.*

Diuus Chrysostomus faciem illam Domini D. CHR.
contemplatur adeo fortiosam, in quam prospici-
unt Angeli ipsò sole venustiore, ipsa tunc lacero
caudiciorem, ipso cocco rubicundior, vt resuscita-
tremis accensam, turbatione pallidam coram
tanta multitudinè modestam, auctoritate qua-
dam celesti singulos inuentem super illam in Iona.
gutturum diffidentes gemmas, quibuslibet orien-
talibus vironibus preciosiores ex ge. is illis, ve-
lut arcolis, decorum effluentes. Quæ causa flet-
us, quæ lacrymarum Domine mi cilectissime?

quis cor illud tuum vulnerat? quid nobis di-
uisis illis iudicas lacrymas? *Qualis illic ordo
Domine Iesu.* (sic loquitur D. Chrysost.) *Quam
credulus quam acutus, fonte purior, mine can-
ditior luna clarior, sola candidior? & ecce inter
hæc Christe Iesu Domino Deo fuisse narrari?
quid lacrymæ ista portendunt? occasionem nobis
praebent lacrymæ istæ vt anxie causam illatam
inquiramus, & quis illas de tuo potuerit di-
uinitissimo peccatore elicere, multo magis: quam
ten pore pssimum Regis Ezechæ regressus il-
le solus sapientius illis Babyloniam auitam præ-
buit eius inquirendi rationem: indicabant en-
nim illi tanti portenti magnam esse ratio. 2. Paral.
nem: vnde legatos suos destinauit: *Vt in-
terrogarent de magno illo portento quod acciderat
super terram.**

Appoll-
tum habuerunt vrbis Coma in Itala op. itan. (te. Comi-
ste D. August.) videntes die quam statum fletit.
Dij. si. Appollinis lacrymæ: quocirca Ioh. L. 3. de
citi cunctos conuocant sapientes & diuinos, Cui. c. 1.
vt inuestigarent: quæ iam esset amarum in ta-
li Deo causa lacrymarum. Erat Appollo idem Hæresis
quod sol, quem iud. illo nomine venerantur. de lacry-
videre solem cæli gaudium, terræ tripudium, ma. Dei
stellarum plamarum, iubilum, vultum suum obdu-
cere, plorare & contristari, summo non va. creatio-
cat Sacramento. Exploruit Diuus Irenæus & re.
Tertul. quoddam hæreticus, qui se sapiens L. 2. c. 1.
iactabat, docentes, mundi creationem expen-
dendo, quod Deus in eius princ. pio fuerit vob. L. 1. c. 1.
que profuderit lacrymam, quæ verò Deus infi- Valen-
næ est magnitudo, fuit tanta eius lacryma, vt

ex ea totum mare confluerit: vnde & falsum est quia lachrimæ esse referuntur. Vah. Sultam imaginationem. Sed quæ sapientior esset, intelligendo quod hæc Domini nostri lachrimæ in mare coalescunt maximum, & profundissimum ipso Oceano vastius quod bode non potest pertinere, nec naves altissimæ aut prætoræ vel ducum percurrere doctorum, imo & supremorum Seraphim: quantumlibet suorum vela extendant intellectuum. O quantum mare de quo dicitur postsumus, quod David de hoc materiali, quod ex-

V. Mare lachrimarum Christi, immensum est.

petillimi per nauigant Naucleri & si quidē nonnulli tutiori Sancti Spiritus flumine commoti feliciter prudenterque procurant, alij tamen, qui sapientes se esse gloriatur, nunc attolluntur ad sidera, nunc ad ima deprimuntur tempestate iactati, quam illis propria exierunt superbia, & falso naufragæ conlecti atque imprudentes a recto abstrahunt tramite: vt nec sui sint compotes. Sic fuit in hoc pelago lachrimarum: etenim quidam illud sulcare tentantes, alij quidem rectam tenere viam prudenter disculsi ducti ratione dicentes: *Eccc, homo amabat eum: dilectus hic est prudentissimus.*

Lib. 14. de civ. 7. & 1. 1. q. 27. VI. Amor primus est affectus anime. L. 1. mor. ca. 3. & 1. 31. c. 8.

Nota est D. Augustini doctrina quam explanat in philoſophia & theologia ſuperi omnibus D. Thomas quod amor primus sit anime affectus, ex quo ceteri detrauntur: nominatum vero gaudium: & tristitia: gaudium enim citius ex obtemperante, quæ amat, & tristitia ex eadem amissione. Quod circa amor (au D. Greg.) morosus est & gaudij mensura: & discutendo ab effectu ad causam: magnitudinem amoris ad rem aliquam ex gaudio colligimus: quo quis perfunditur, dum illam obtinet: & ex tristitia, qua quis ex eiusdem amissione contristatur, sic testatur Spiritus S. de Sanctissima Matre Samuelis Anna: *Cum esset Anna amaro animo, sicut Leger, quæ causa idem in sacris literis illas appellat: Amarritudines: sic Propheta Job. In amaritudinibus moratur oculus meus: & hoc ipsum dixit per Ieremiam: Sicut tibi speculam pone tibi amaritudines q. d. ascende in a. torem speculam & paratas duc tecum lachrimas: etenim videbis digna lachrimis. Prudenti discursu cursuque peritauerant illi, hoc mare lachrimarum, quas dum vident exclamati: *Eccc quomodo amabat eum: argumentum est hoc sapientissimum, & vestrum pariter foret, si ex alijs colligeres, quantum Deus suos diligat amicos, & quantopere eorum sentiat perna iacturas, & aduersitates. Si namque tecum plorare posset, quoties te his acritum intueretur ploraret non minus.**

VII. Amor Christi et gaudio ex lachrimis.

lium tenuit plorantem: cui etus, aut brachium abscinditur: pari cum illo dolore. Atque affligitur.

Considera utrum hoc facturus sis, quandoquidem dum plorare poteris, realiter est lachrimatus. Deuastationem civitatis suæ deservit & amicum suum mortuum, sororesque tristes: *Eccc quomodo amabat eum.* O amator animarum ferocentissime, quam hoc certum est, quod quædam ancilla tua dixit, quæ probè tuam ioverat conditionem, angustijs ipsa afflicta gravioribus: *Non despicit in Tob. 3. 25. perditionibus nostris, semitam optatissimam per hoc mare profundissimum illi percurrerunt: VIII. innumtamen alij eorum habebant odiorum, invidia in Christum, & malitiarum in Christum vt speluncam ita rabies: execrandam: venti erant hi furiosi, & portentuosij ad excitandas tempestates, faciores illis, quos, vt fabulabantur Gentiles, Neptunus in antro suo concluderat: etenim hoc mare per nauigant læuiori acti tempestate, & iam ad sidera attolluntur, iam ad ima deprimuntur turbati sensibus: & marina nausea ascendunt absorpti: *Ascendunt vsque ad celos & descendunt vsque ad abyſſos: anima eorum in malis tabescebat.* O quam eleganter illos describit Evangelista leuauimus hac tempestate iactatos dicentesque: *Non poterat hic qui aperuit oculos cæci nati facere vt hic non moreretur.* Ctedunt illi Christum flere ob defectum potestatis, quæ mortis non possit incommodum reparare: *Ascendunt vsque ad celos, dum conuenit, quod aperuit oculos cæci nati: & continuo descendunt vsque ad abyſſum mortis, dum credunt quod eo vsque Christi non extendatur potentia.**

Tob. 3. 25. VIII. innumtamen alij eorum habebant odiorum, invidia in Christum, & malitiarum in Christum vt speluncam ita rabies: execrandam: venti erant hi furiosi, & portentuosij ad excitandas tempestates, faciores illis, quos, vt fabulabantur Gentiles, Neptunus in antro suo concluderat: etenim hoc mare per nauigant læuiori acti tempestate, & iam ad sidera attolluntur, iam ad ima deprimuntur turbati sensibus: & marina nausea ascendunt absorpti: Ascendunt vsque ad celos & descendunt vsque ad abyſſos: anima eorum in malis tabescebat.

Ps. 106. 6. IX. Peruerſa eorum de Christi ferocitate.

Quam grauitèr contabescunt in malis inquit D. Chrysostomus, illos attende, quanto Dominus cæcum illum illum inuit, quò non studio laborant, vt miraculi negotij veritatem, tot Conſilij, tot examiniſus, tot processibus, in quod tunc factum negabant, e: quod in Christi cernerent hoc honorem redundare, illud nunc ipsi consentunt: q. ia suo iudicant hoc sentire proposito: quatenus probent Christum non esse Deum, ex eo quod limitatam haberet potestatem, & si in illo potuerit, in hoc non poterat: hæc etenim perpetua fuit eorum cum Christo contentio, vt diximus, quando illos Dominus vt prauam & peruersam protulit generationem: ecce quoties sursum & deorsum peruerſi illi descendunt & ascendunt Naucleri propria malitia tempestate iactati: ex eo enim quod iudicent Christum miraculum hoc non posse facere, relucitando Lazarum, elicere volent illud de exco-nato non debuisse verum esse:

66

sed imposturam: sic eorum corda scrutatur Evangelista nobisque ob oculos ponit per adverbium: *Autem: quidam autem ex ipsis dixerunt.* q. d. scopum quidam attigerunt Christi lachrimas contemplati, ex illis amorem, quo ferebatur in Lazarum, bene concludentes. Quidam autem ex ipsis argumentum hoc invertere conati sunt dicendo, quod non fuerint amoris lachrimae, sed defectus potestatis & nedom illi negabant potestatem resuscitandi modò mortuum, sed etiam infirmum antequam moreretur, curandis: *Non poterat hic facere, ut hic non moreretur.* q. d. si amore ferueat, si potestate vigeat, manifestum est quòd illum curasset antequam spiritum emisisset.

X. Christi potestas a Iudeis laceratur. Istos hic perpende navigantes quàm sunt rationis impotes quàm omni iudicio privati? *Omnia sapientia eorum deservata est.* Hic impletur **D. Hilar.** (sic **D. Hilar.**) ad quod Dominus ore Davidico **In ps. 68.** patris sui praedixerat: *Operi in leuino animam meam, & factum est in opprobrium mihi, posui vestimentum meum cilicium, & factus sum illis in parabolum.* Per cilicium lachrimas intelligi: *Vestis enim de sacco habuit est luctus, luctus vero omnis affectus in seculo est.* q. d. operi esse diuinum humana natura, fortitudinis enim meam, infirmitate: vestiti me pullis & lachrimis, & has in me conuerterunt, meam lugillando potestatem: ut pote infirmam, & impotentem: *Documentum amoris sui in Lazarium perhibuit: & propterea quia seuerit, arguitur infirmus.* Vah intussum argumentum: *Omnia sapientia eorum deservata est.* Non subsistit hic per hoc mare navigatio, in ea qua ipsi mare hoc perlocaunt: nam semper illud sapientes percipiunt, & alij quidem rationes formant prudentissimas, alij autem nauis lauguidi & imprudentes absorbentur. In Ecclesia quidam surrexerunt fideles, ut refert **D. Epiphanius**, & eorum meminit **D. Hilar.** qui non malitia peruersi, sed ignorantia stupidi crediderunt has lachrimas dedecere Evangelium: quinimo ex illo excerpentes, imò de facto quidam ex hoc loco eraserunt illud: *Lachrimatus est Iesus: sicut ex Evangelio Lucae illud: Fleuit super illam,* quod Evangelista refert, quando Dominus appropinquans videns ciuitatem. Fleuit super illam: censebant enim quòd verba haec arma ministrarent Arianis haereticis, deinde: Christum non esse verum Deum Patri coaequalem: etenim indecens videbatur plorare, in casu tristitem, qui ad manum habebat eius remedium & instillationem. Dum Christus in his casibus fleuit dicitur, quis forsitan dixerit defectum hic

indicasse potestatis, qua illis perfecte & integrè subueni et. Grauius ingemiscit Ieremias, euerfam videns urbem Hierosalem: quia in se nullam sciebat huius reparandi damni potestatem, non quoque adesset vicinus aliquis, qui posset illud resarcire: *Ego plorans & oculus Thren. 1. meus deducens aquas quia longe factus est à me. 16. consolator.* O qualia proponunt argumenta sapientissimi illi pelagus illud immentium persulcantes?

XII. Quenam sunt, Domine mi, haec lachrimae, quare **D. Petrus Chryologus**, quod **Martha** & **Alia de Magdalena** doleant fundantque lachrimas loco nouo sed & tempori conuenit: cum mortis non valuerint ingressum prohibere, nec iam ingressam foris armarum eliminare, *Esto quod Martha foris fletet: quia nec Christum frauram retinere potuit, nec mortis potuit obuiare, ratio tu vero Domine, qui vita & manibus habes potestatem: quid infrensis? Quid turbas? Quid flet? Cur enim heri viduæ ploranti praecipit: Noli flere: nisi quia tu praesens aderas, qui damnum resarcires, & confectum viuam redderes matri, quem illa mortuum desebat? Semper lachrimas ut infirmitatis, & defectus potestatis suspensum iudicium: etenim intelligitur illas effundi ob ea, quae desiderio succedunt & voluntati contraria: idcirco laudat **Diuis Hieronimus** dictum **Eniij Poetae** Regibus potentissimis lachrimas esse indecoras: etenim eo ipso dedecet potestatem suam fatentur limitatam & contrariam: sicut lachrimae plebis infimis, & de **Episcopi bilibus: Licet lachrimari plebi, Regi honeste non lacrymari.***

Ex illis colligit **D. Hieronimus**: indecens similiter esse **Episcopum** lachrimari: per hoc etenim cordis sui manifestat languorem, seque à tristitia prodire esse superatum. Ea de causa **Patriarcha Ioseph**, quando quibusdam de causis coram fratribus suis illi ex oculis lacrymae profuebant, secessit hominum fugiens conspectum, & ut necum prodiret illas distimulans, sibi faciem lauit. **D. Hieronimus** rationem inquirens cur **Rex Ezechias** plorans ad parietem se conuerterit respondet: *Ne lacrymarum assilensibus ostentare videretur.* **D. Augustinus** fatetur pudore se confusum quod lacrymas in obitu Matris suae refrinare nequiverit: etenim ex illis, ait cordis mei indecentem agnoscebant infirmitatem.

Tu igitur supreme Rex, cuius potestati cuncta subiiciuntur, quis ploras? Si te veneros **Episcopum** caelesti potestate praeditum, ut quid te video lacrymantem? tu ipse, Domine mi, (sic **D. Petrus Chryologus**) quando scientia tua di-

In metho
ri Lo. cit.
XI.
Alia per
uetia ra
tio fletus
Christi.
Luc. 19. 41

Gen. 43. 31
D. Hier.
To. 1.

na morte intellexisti Lazari, nunquid discipulis tuis dixisti: Lazarus mortuus est, & gaudes: quia mor illa glorie tue ministrabat materiam, & certissimam diuinitatis tue probationem? an ex illo, quod tibi sit gaudium & exultationis, sic tristis ingemiscis? Si gaudere se dixerat Dominus (ait D. Augustinus): de morte Lazari, cur in morte eius refertur fuisse? Sancti Patres hoc pelagus ingressi, intellectus sui vela expandunt, & flamine Spiritus S. dignati de portu soluant, præclara formando argumenta, meritis huius & lacrymatum inquirendo rationem, vt enim ait D. Augustinus: In discipula nostra non tam queritur: verum pius animus sit tristis, commotus, aut perturbatus, quam vnde promeriat talis tristitia & perturbatio. Huius tristitiae lætæque Christi congruunt ipsi rationes.

D. Avo. Ser. 104. de tempore. Id. 10.

D. Avo. L. 9. de ciuitate. 4. Tom. 5.

Prima sit eaque communis, quam assignant D. Irenæus a. Chryostomus. b. D. Augustinus. c. D. Bernardus d. & alij. Quod scilicet testari voluerit humanæ naturæ suæ veritatem, præsciebat exortuos hereticos, quales fuerunt Marcionista, & Manichæi, & alij: qui ex vna parte diuinam attendentes putantem, & ex altera humilitatem & nostræ miseriae humanitatis, dicturi essent talem naturam Deum dedecere. proinde carnem eius non esse veram, sed fantastiçam, vel de parte quadam celesti conditam: huic errori adeo perfido constantiter se opposuit D. Iohannes, vt fundamentum statueret Euangelij sui, illud quod ipsum est fidei nostræ: vniõnem consistens illius & Verbum caro. O celestem verè rationem, in qua vniuntur diuinitas filij Dei cum nostrâ humanitate in persona verbis, per vinculum vniõnis substantialis indissolubilis: ne mihi, inquit D. Iohannes nexum huic verissimæ diuinitatis cum verissima carne humana dissolueris: alioquin te arguam vt Anti-Christum: Omnis spiritus qui confitetur Iesum Christum in carne venisse, ex Deo non est: & hic est Anti-Christus. Quid putas Iesus est? vna sola persona, in qua vniuntur diuina humanaque natura, vinculo vniõnis Hypostaticæ, ne hanc dissolueris vniõnem, nec à vera diuinitate veram separaueris humanitatem, æqualis est damnationis hæreticis (si D. Leon. Papæ credimus) vel veram in Christo negare cum Manichæo humanitatem, vel veram cum Ario diuinitatem: Æqualis est periculis, Dominum Iesum Christum, aut Deum tantum modo sine homine: aut sine Deo solum hominem credere, cum vtrumque esset pariter confi-

1. 104. 2.

XV. Christus verus Deus & verus homo. D. Leo. PARR. Sermon. de transfig.

tendum: quia sicus Deo vera humanitas: ita homini inerat vera diuinitas.

Hanc vniõnem (inquit D. Chryost.) intendit nunc probare; quandoquidem nostris oculis manifesta proponat diuinitatis & humanitatis opera. Quo modo cognoscitur arbor? truncum intueris, cui bini sunt infiti ramulculi: ex vna parte, in vno pyra conspicias: vnde cognoscis verte pirum esse: conspicias ex altera a poma & realiter pomum esse cognoscis. Christum hic intueris: Verbum caro, duo rami, diuinitas & humanitas; hinc persona verbi: Inscitum verbum. vocat illud Apostolos Iacobus, vnde hoc cognoscant? conspice ex vna parte opera propria diuinitatis, quandoquidem solo suo verbo operatur id, quod tota non possit natura suis roborata viribus; resuscitans Lazarum. Ex alia parte opera consideres propria humanitati, quod fremat, turbetur, contristetur, & ploret: Fuerunt lacryma ille (ait D. Bernardus) testes profecto natura, non indices diuinitatis. Ex his confundit Tertullianus auctor vran-tiquus, ita doctus (Simens illud ex D. Irenæo) Marcionem hæreticam: Quid dicit celestem carnem quam? vnde celestem intelligas, non habes: esurij sub Diabolo, sicut sub Samaritana, lacryma- tur super Lazarum, & respicit ad mortem, sanguinem fundi.

Iacob. 1. 11

XVI.

Vtrumque

hic ostendit

tertium.

1. 1. de car-

ne Christi.

1. 3. etc.

D. Bern.

Ser. 26. etc.

ad finem.

1. 1. de car-

ne Christi.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

1. 3. etc.

D. CHRYS.
Hom. de
Laz. 1. 1.
XVIII.
in Lazaro
naturam
cundum;
humanam
attendit
prius
dum
domini.
Tom. 1.
Gen. 3. 9.

quod nullam in morte hac culpam habuerit, quandoquidem defuncto presens tam amare lugreat. His apposite perpendit D. Chrysolomus quod in persona Lazari defuncti tota Domino natura humana representabatur. Quam cum creasset omnino alienam, & a morte liberam; illam iam videt morti subiectam, tantisque susseriatum cumulis intricatum, ut enim, dum eam creauit, spectaculum erat Angeis periturum; sic dum se tradidit Satanæ, adeo deformis est, ut spectaculum omnibus sit execrandum, iam olim in Paradiso eius cepit tantas lugese calamitates, & hoc (inquit) indicauit, quandoquam primum homo peccauerat reddidit mortuam que fuerat mortalis, accurrit, his eum tristioribus, & affectu plenioribus verbis compellans; *Adam ubi es. Adam ubi es*, non hoc dicebat dominus. Deus nescius, ubi esset, nec vox fuit ignorantia, sed compassionis, qua illum alloquitur; attende, o Adam, quo deuolutus sis? Vbinam illa fermositas, qua te creauit pulcherrimum? Quid actum est de illa gratia, qua te doteauit? Quomodo mutatus ab illo? *Adam ubi es? Quo peruenisti? quo tua culpa te dececit? quo te diabolus inuoluta prostraxit, ubi manuum micarum arripit? Vbi regni mei imago nuper depicta, &c.*

Huic considerationi seruit, quod paulo ante diximus, scilicet quod Christus fremtum emiserit indignationis suæ contra diabolum, & peccatum mortis incentores iudicium aperillimum; verumtamen apposite magis, quod Euangelista notat nempe, post enallum de corde fremtum post alterationem, quæ viscera illi ex compassione erga fideles suas addicta commoiebantur, ab ipsis inquisiuit; *Vbi posuisti eum?* respiciendæ illæ; *Domine veni & vide*. Tum ait Euangelista *& lachrymans est Iesus*. Communis est hæc Sanctorum Patrum conceptus, quod in Lazaro, quem reliquit abiens sanum, & nunc reuersus repetit à mulieribus sepulchro conditum, ut mortis domicilio; Domino nostro propositus fuerit homo, illum etenim, quem in Paradiso reliquit sanum, alacrem, immortalem, omnium creaturarum Dominum, nullo frigore calore nullo, nullo demque dolore cruciatum, iam reuersus subiectum inuenit penes omnibus, ac miseris, traditumque morti, mulieris altu circumuentum. Sic perpendit hoc D. Petrus Chrysolog. & prosequitur seuer. Gabali. etiam ut refert D. Gregorius dicere voluit: o Mulieres quibus vos infortunis hominem addi-

XXIX.
Ut mulier
Adam sic
& nunc
alix Laza
rum sepe
lierunt.
Ser. 63. 64.
L. 8. ep. 4.

istis: vos illum mortalem effecistis; vos inquam illum sepulchro conieclistis: ego etenim nulli sum in hoc culpa obnoxius: quia in grauiter indoleo & si tunc dolorem ostenderim exclamando: *Adam ubi es*: nunc eundem explico interrogando: *Vbi posuisti eum?* Hanc lugens tantopere calamitatem. Agitur nostris miseris nullam ipse dedit occasionem: quandoquidem illas tantopere delectat, ut animo nostris compatiam angustijs, ut restantur lachrimæ, quibus illas delectat amatissimè.

Huic rationi tertio respondet scilicet, lachrimas illas fuisse compassionis, quæ ferebatur erga Germanas illas, quæ cor illi lancinarunt. Sic intellexerunt D. Ambrosius & D. Chrysolomus compassio & ipse similitè Euangelista, dum ait: *Vt vidit ne erga eam plorantem, & Iudeas, qui venerant cum ea alios plorantes, & ipse plorauit. Plorabat Maria* (sic D. L. 2. de pe Chrysolomus) *& fratre ipso mortuo Soror Mariæ Maria plangebat. Hanc ad lachrymas Saluator pie. 7. tate commotus fletus est. tibus contraherebat.* No. D. Chrysolomus cum D. Ambrosio. Mariam primo omnium lachrimis suis cor Christi vulnerasse: *Vel vidit eam plorantem*; etenim illæ fuerunt, vel primum mobile, quæ Christi viscera permouerunt. Pateat mihi Deus quàm efficaces sunt conuersæ lachrimæ peccatricis: nescio quomodo habeat Chalys incendiaria cum silice proportio nem: quamuis enim auro vel argento, vel ferro vel ligno silicem concutias, scintillas non emittet; percutit verò chalybe & geminatas euitrabit: *Petra erat Christus* ait Apollolus veterem, illam Moysi spectans petram. Videt plorantem Martham, & lachrimas non effundit, nec luget, donec videat Mariam lachrymantem: Chalys erat prius per peccatum durissima, & postmodum per amorem forissima. Hæc lachrimis suis eius percutit oculos, atque aditum suas ille effudit. O aumæ veraciter conuersæ, ex pectoribus chalybinis ad penitentiam & amorem Dei, quid non ab illo vestris impetrabis lachrimis, cum adeo sine efficaces, ut illas ex ipsis Dei oculis potenter eliciant? Has primum inspicit Dominus, & aliorum denuo: *Et Iudeos qui venerant cum ea plorantes.*

Efficaces fuerunt illæ Magdalene lachrimæ. XXII. quibus duricia illa, & sine pietate permouit ob. Lachrymans viscera Iudeorum, quanto magis illius mæ Dei cor illæ permouerent, cuius viscera fuerunt ipsa peccata ceram molliora? *Factum est cor meum, tanquam cera liquefieri*, efficaciter videbatur argumentum, *Ps. 21. 15. quod Deus Iacob peracta lucta proposuit: dum illi ait: Si contra Deum fortis fueris: quanto magis* Gen. 32. 28

CONTRA

In c. 6. epistolae ad Ephesios.

contra homines *fraternalis*: In ista hæc lachryosis fiebat: etenim lachrimatus est Iacob: ut declarat Vates Ofeas & exponit D. Hieronymus: lachrimæ tuæ Dei pectus emolliet, ac supererunt: quanto magis hominum poterunt pectus emolliere: Domine mi, si tunc temporis hoc valuit argumentum, modo facio contrarium. Fuerunt Marix lachrimæ, efficaces, ut pectora ex chalybe permouerent ipsi pectis duriora, scilicet Iudæorum, qui præfentes aderant quanto magis efficaces esse deberent tuo pectori ulcerando: quod certam mollitiæ vincebat, eratque diuina misericordix scaturigo? Solent lachrymæ de pectoribus eisdem educere pissimam, dum eas occurrunt: *Fleram quendam super eo, qui afflicto erat & compatiebatur anima mea pauperis.* Si cor

XXIII. Lachrimis vident effluentes: tale debet de se ipso Iob temerarium: *Fleram quendam super eo, qui afflicto erat & compatiebatur anima mea pauperis.* Si cor Domine mi, sic ex chalybinum esset, ut notum, non miraret quod oculi tui lachrimas illis immotis transirent & imperurbati. Hæc etenim est damnanda nostra durities, de qua dici potest: *Cor eius indurabitur quasi malleatoris m-*

XXIV. Sunt corda nostra lapidea.

illud reddunt & pertinacius. Quanti facis pauperum lachrimas? Quantum te vulnerant gemitus pupillorum, nedum ad eorum voces, oburdescis & eorum precibus es inflexibilis, aut eorum miseris benignè compateris, quinimo obduratior multo pertansis, ostendens te tot suspirijs, tot lachrimis, tot gemitibus grauiter indignatum. Quot lugemus esse diuiti similes Epulenti, qui tantas conspiciens in Lazaro calamitates, & tot verbis & linguis publicabat, quot vulneribus faucibus arotabat, non tamen emolliuit, ut illi vel micæ tribuat de mensa superfluas.

69. XXV. Tales vidit multos Amos. Amos. 6. 1.

Sat multos in diebus suis similes vidit propheta Amos: quos merito minus pertinet grauioribus: *Va, qui opulenti estis in Sion &c. qui dormitis in lectis eburneis, qui comeditis agnum de grege & vitulos de medio armenti, bibentes vinum, & nihil patiebantur super contritione Iosaph.* Diuino Spiritu ponderabat hoc Salomon: cum enim vniuersum lustrasset mundum, millenos oculos inspexit pauperum offusos lachrimis, & fontes aquarum, hæc tamen vidit, qui illis clementer compateretur: *Verrime ad alia & radi calumnias que sub sole geruntur, & lachrimas innocentium, & neminem consolatorem, an hoc hodie verum est? Quando, dic mihi, pauperum oculi, & infirmorum, & viduarum, & pupillorum, & captiuorum lachrimis inundat vberioribus, & quanto*

do pauciores sunt qui in illis compatiantur? euidens argumentum mundi finem appropi quare, de quo sic Saluator prænuuntiat: *Quoniam abundabit iniquitas, refrigeret charitas multorum.* Proprie charitati conuenit omnia communia facere, inter scilicet amatores, gaudia sua, & merores: prosperitates suas, & aduersitates: ea que placent: & ea que poenitent: etenim amor est, qui in vnum coagulat cor tuum cum corde illius, quem affectu prosequeris. Si naturalis hoc possit amor, quid dicendum de gratia infinitis Effectus efficaciori: & hic enim est charitatis amor, quæ amoris facit hoc, quod in illis, quos Spiritus S. Charitate repleuerat: *Erat illis cor vnum & anima Act. 4. 34. vna.*

Hinc in Apostolo Paulo hoc oriebatur quod ipse de se fatebatur: *Gaudere cum gaudentibus: Re. 12. 15. que infirmatur & ego non infirmor: omnibus omnia factus sum: quoniam quia modo charitas non imperat, sed amor proprius: Erunt homines a se ipsos amantes, ideo quisque vias suas inambulabit, nihil felicitatis, nihil alienis commotis necessitatibus, nihil compassus proximi calamitatis: sed non nisi suis inuigilans commodis, suisque vacans voluptatibus: has solas inquirunt sedulo, & proprias tantummodo ludent aduersitates: domiatur in sanctis charitas, unde alienis ut proprijs vlciantur. Et si hoc agant, quos vel vnica amoris scintilla succendit, quæ eorum peruatit; quid de illo sentiendum, quid ille faceret, cuius conformax erat amoris ardentissima? Speculum est sine macula, talem se tibi præbet, qualem tu illi te, redeunt ab itinere discipuli præ gaudio subfiliantes, ob parras de amone victorias: *Venerunt discipuli gaudentes: ipse vero Christus pati cum illis gaudeo exultauit: Exultauit in Spiritu Sancto; nunc autem ut filias suas spirituales cernit plorantes, & ipse lachrimatur, non illum dijs comparatio: Gentium; ut enim viscera habebant lapidea, vel aurea, vel ligrea, nullo viuifica spiritu, illis non compatiebantur, à quibus Deorum honore eolebantur: sic ait Vates Habacuc: *Ecce iste cooperatus auro, & Spiritus non est in visceribus eius, optime quadrant verba hæc principibus ditioribus, & potentioribus, qui velut dii in hoc mundo adorantur.***

